https://doi.org/10.15388/SMVK.2026

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO *LXXVIII* KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė
Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė
Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026
© Vilniaus universitetas, 2026

STOROSIOS ŽARNOS VĖŽYS: GYVENTOJŲ INFORMUOTUMAS, RIZIKOS VEIKSNIŲ SUVOKIMAS IR DALYVAVIMAS PREVENCINĖSE PROGRAMOSE

Autorės. Emilija PAKALNICKAITĖ, Amrita SENKUTĖ, II kursas.

Vadovė. Dr. Jelena STANISLAVOVIENĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

Tikslas. Įvertinti gyventojų informuotumą apie storosios žarnos vėžio rizikos veiksnius, simptomus, prevencijos galimybes bei nustatyti gyventojų dalyvavimo patikros programose lygį.

Metodai. 2025 m. spalio mėnesį buvo atliktas kiekybinis tyrimas anoniminės anketinės apklausos formatu. Buvo apklausti pilnamečiai Lietuvos gyventojai. Naudota elektroninė anketa (Google Doc Forms platforma), kurios klausimai buvo skirti nustatyti respondentų sociodemografines charakteristikas, o taip pat įvertinti gyventojų žinios apie storosios žarnos vėžio rizikos veiksnius, simptomus ir prevencijos galimybes, dalyvavimą nacionalinėse patikros programose. Duomenų analizei panaudota aprašomoji statistika.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 83 respondentai (18–86 m.), kurių amžiaus vidurkis – 31 metai. Dauguma gyveno mieste (80,7%), pasiskirstymas pagal lytį buvo beveik vienodas. Dauguma respondentų atpažino pagrindinius gyvenimo būdo rizikos veiksnius, tokius kaip alkoholio vartojimas, fizinio aktyvumo stoka (75,9 %), rūkymas (67,5%) ir nutukimas (63,9%). Mitybos reikšmę gyventojai žino mažiau – didelį raudonos mėsos kiekį nurodė 38,6 %, o druskos perteklių – 32,5 %. Didesnė dalis (39,8 %) respondentų neteisingai įvertino genetinių veiksnių įtaką 30–50 %, daugiau kaip pusė respondentų atpažino storosios žarnos vėžio simptomus. Apie prevencines programas žinojo 33,7 %, tačiau vyresni nei 50 metų respondentai (89 %) jose nedalyvavo. Dėl padidėjusių rizikos veiksnių ar simptomų kolonoskopija buvo atlikta 4,8 % apklaustųjų.

Išvados. Tyrimo rezultatai rodo, kad respondentų informuotumas apie storosios žarnos vėžio rizikos veiksnius ir simptomus yra nevienodas: geriau atpažįstami gyvenimo būdo rizikos veiksniai, tačiau nepakankamai įvertinama mitybos reikšmė ir pervertinama genetinių veiksnių įtaka. Nors daugiau kaip pusė apklaustųjų geba atpažinti pagrindinius ligos simptomus, informuotumas apie prevencines patikros programas išlieka ribotas. Be to, net ir priklausant tikslinei amžiaus grupei, dalyvavimas šiose programose yra labai žemas. Šie rezultatai ir rodo poreikį stiprinti tikslines edukacines priemones, siekiant gerinti gyventojų žinias ir skatinti aktyvesnį dalyvavimą storosios žarnos vėžio prevencijoje.

Raktažodžiai. Storosios žarnos vėžys; prevencinės patikros programos; Lietuvos gyventojai; rizikos veiksniai; informuotumas.